

TÜRK YAYINCILIĞININ İTİBARINI ARTTIRIYORUZ

“

BASIN YAYIN BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI
MELİKE GÜNYÜZ, YATEDAM PROJESİ HAKKINDAKİ
DÜŞÜNCELERİNİ “BASIN YAYIN DÜNYASI
”OKURLARIYLA PAYLAŞTI

”

Uluslararası Yayıncılık
Telif ve Danışmanlık
Merkezi (YATEDAM)’ın
kuruluş amacı, çalışma
prensipleri, yayıncılık alanındaki
faaliyetleri ve uluslararası düzeydeki
çalışmalarını, Basın Yayın Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı Melike
Günyüz’ den dinledik.

❖ **Öncelikle YATEDAM projesi,
merkezin kuruluş amacı ve hedefleri
hakkında kısaca bilgi verebilir
misiniz?**

YATEDAM, İstanbul Kalkınma
Ajansı (İSTKA) tarafından

TÜRKİYE YAYINCILIĞI İÇİNDE TELİF HAKLARI KONUSUNDA YETİŞMİŞ İNSAN SAYISINI ARTTIRMAYI HEDEFLİYORUZ

desteklenen bir proje. Bu proje, Basın Yayın Birliği Derneği (BASYAYBİR) ve Kalem Kültür Derneği ortaklığında, Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği ile Türkiye Basım Yayın Meslek Birliği (TBYM) iştirakleriyle hayata geçirildi. YATEDAM projesiyle Türkiye yayıncılık sektöründeki önemli bir boşluğu doldurmayı hedefliyoruz. Yayıncıların ve yazarların yurtdışında telif satışlarına yönelik çalışmalarında, kendilerine her açıdan destek sunacak bir danışma merkezinin ilk adımı olması planlanan YATEDAM projesi ile Türkiye yayıncılığının gelişimine ve uluslararası alandaki tanıtımına en üst düzeyde katkı sağlamayı planlıyoruz. Dünya'nın en büyük 11. yayıncılık sektörüne sahip olan ülkemizin, uluslararası düzeyde de tanıtımının yapılabilmesi için kültürel diploması çalışmalarının yürütülmesi

noktasında YATEDAM projesi önemli bir görev üstleniyor. Türk yayıncılığının ve edebiyatının uluslararası kitap fuarlarında temsilini 2005'ten beri başarılı bir şekilde yürüten TEDA projesi, dünyada örnek gösterilen destek programlarından biri olmayı başardı. Proje kapsamında, yurtdışındaki telif satışlarıyla ilgili çalışmalarda eksiklikleri YATEDAM projesi ile azaltmayı ve yayıncılık sektörünün büyümesini ve geliştirilmesini hedefliyoruz. Bu amaç doğrultusunda YATEDAM, yayıncıların ve yazarların yurtdışında telif satışlarına yönelik çalışmalarında her açıdan destek sunacak kalıcı bir merkez haline dönüşmeyi planlıyor. Dünyada başarılı birçok örneği bulunan bu merkezler, özelde ülke yayıncılığının genelde ise ülke tanıtımının önemli bir ayağını oluşturuyorlar.

❖ **YATEDAM kapsamında hayata geçirdiğiniz çalışmalar ve geleceğe dönük projeleriniz hakkında neler söylemek istersiniz?**

Türkiye yayıncılığının en zayıf olduğu alanlardan biri, uluslararası platformlarda Türk yazar ve yayıncılarının tanıtımlarının iyi yapılmaması ve telif hakları satışlarının iyi bir şekilde organize edilememesi... Biz bu proje kapsamında öncelikli olarak uluslararası fuarlara katılmayı ve yurt dışındaki yayınevleri ve yayıncı temsilcileriyle görüşme düzenlemeyi hedefledik. Bu noktada, Londra Kitap Fuarı, Bologna Çocuk Kitapları Fuarı, Abu Dhabi Kitap Fuarı, Seul Kitap Fuarı ve Frankfurt Kitap Fuarı gibi birçok etkinliğe katılarak görüşmeler gerçekleştirdik. Uluslararası fuarlar haricinde CNR İstanbul Kitap Fuarı'nda da görüşmelerimizi sürdürdük. Aynı şekilde, TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nda da bu çalışmalarımıza devam edeceğiz. Buna ek olarak

proje kapsamında, fuarlarda sunulmak üzere Türkiye'deki yayıncılar için ortak bir katalog hazırladık. Ayrıca yayınevlerine ve yayıncılara kendi kataloglarını hazırlamaları konusunda danışmanlık desteği verdik. Fuarlardan önce, düzenlemeyi planladığımız hazırlık çalışmalarını konusunda, alanlarında uzman kişiler tarafından farklı konularda sunumlar yapıldı ve ilgili kişilere eğitim verildi. Türk yayıncılığının uluslararası platforma hazırlanması ve sunulması hususundaki eksiklikler giderildi. Fuarlardan sonra gerçekleştirdiğimiz toplantılarda hem önceki fuarlarda edindiğimiz tecrübeleri masaya yatırdık hem de bir sonraki fuarlar için gerçekleştireceğimiz sunum ve eğitimler hakkında fikir alışverişinde bulduk. Bütün bu çalışmalarımızla Türk yazarların ve Türk kitapların yurt dışında etkin bir şekilde tanıtımının yapılabilmesini ve Türk yayıncıların uluslararası yayıncılık ağları ile sağlam bir ilişki kurmasının altyapısını hazırladık. YATEDAM projesi kapsamında

Soldan sağa; Ömer Arısoy (Kültür Bakanlığı Müsteşarı), Mustafa Karagüllüoğlu (BasYayBirDer Genel Sekreteri), Ahmet Kot (Kültür Bakanlığı Uluslararası Fuarlar Düzenleme Komitesi Üyesi), Kenan Kocatürk (TürkYayBirDer Başkanı), Melike Günyüz (BasYayBirDer Başkanı)

BOLOGNA
CHILDREN'S
BOOK
FAIR

KİTAP TANITIMININ ARDINDAN KİTABIN, YAYIMLANDIĞI ÜLKEDEKİ KÜLTÜREL ATMOSFER VE ANAFORUN DA BESLENMESİ GEREKİYOR

yayıncıların kendi çalışanlarını da bu projeye dâhil etmesini istiyoruz. Böylelikle Türkiye yayıncılığı içinde telif hakları konusunda yetişmiş insan sayısını arttırmayı hedefliyoruz. Bütün bu çalışmalara karşılık herhangi bir kâr amacı gütmüyoruz. Ayrıca sektördeki tekelleşmeye de karşı geliyoruz. Projenin başarıya ulaşmasıyla kazananın yayıncılık sektörü ve ülkemiz olacağına inanıyoruz.

❖ **YATEDAM projesi uluslararası düzeyde ne gibi katkılar sağlayacaktır?**

Dünyada, yayıncıları ve yayıncılığı destekleme ofislerinin, kurumlarının ve programlarının oldukça başarılı

örneklerinin mevcudiyeti, YATEDAM'ın Türk yayıncılığına sağlayacağı katkı konusundaki kuşkuları da ortadan kaldırıyor. Benzer faaliyetlerde bulunan kurumlardan biri olan ve Norveç edebiyatını yurtdışında temsil eden "NORLA", 1978'den beri faaliyet gösterirken bu süre zarfında 3700 Norveççe kitabın 65 dile çevrilmesini başardı. Fransız edebiyatının yurtdışında daha yaygın tanıtımını üstlenen "BIEF" ile Kore edebiyatını uluslararası alanda daha fazla okurla buluşturma misyonuyla 1996'dan beri faaliyetlerini yürüten "LTI Korea" gibi çok yönlü faaliyetlerde bulunan kurumların yanında Katalan dili ve edebiyatını sıra dışı bir başarıyla temsil eden "Institut Ramon Llull"u da

anmak anlamlı olacaktır. Institut Ramon Llull'un yürüttüğü başarılı faaliyetlerin de katkısıyla, 1949 yılından bu yana düzenlenen ve her yıl ağırlıklı olarak bir ülke edebiyatının tanıtılmasını da sağlayan Frankfurt Kitap Fuarı'nda 2007 yılında ilk kez bir ülke yerine, Kuzey Doğu İspanya'nın Katalonya bölgesi konuk oldu. Amaçları doğrultusunda değerlendirildiğinde YATEDAM, yürüteceği faaliyetler ve gerçekleştireceği etkinliklerle Türk edebiyatının uluslararası ölçekte daha fazla okura ulaşmasına ve uluslararası düzeyde Türk yayıncılığının itibarının artmasına çok büyük bir katkı sağlayacaktır.

❖ *YATEDAM Projesi kapsamında devletimizin yabancı ülkelerdeki kültür elçiliklerine düşen görevler nelerdir? Bu noktada, sizce diğer kurumlarla ne gibi çalışmalar yürütülebilir?*

YATEDAM projesini devletin kültür projesinin bir ayağı olarak görmek gerekiyor. Çünkü ülkelerin kendi kültürlerini tanıtmaya yönelik faaliyetleri bu şekilde

yapılıyor. Bu noktada kitabı sadece tanıtmak ve satmakla iş bitmiyor. Kitap tanıtımının ardından kitabın yayımlandığı ülkedeki kültürel atmosfer ve anaforun da beslenmesi gerekiyor. Peki, kültür alanındaki bu “beslemeyi” kim yapacak? Kitapların yayımlandığı ülkedeki Yunus Emre Enstitüsü, Dış İşleri Bakanlığındaki kültür ateşeleri ve Türkiye İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) yetkilileri yapacak. Dolayısıyla YATEDAM projesi aslında çoklu bir yapının bir parçası. Bu durumu bu şekilde görmek ve iş birliklerini arttırmak gerekiyor. Konu ile ilgili tersinden bir örnek verebilirim: Fransızcadan adı bilinmeyen ve çok da meşhur olmayan bir yazarın eseri Türkçeye çevrildiğinde Fransız Enstitüsü ve Fransız Kültür Merkezi,

kitap tanıtımı amacıyla program düzenliyor, bir tanıtım gecesi gerçekleştiriyor, Fransız okullarında söyleşiler yapılıyor... Dolayısıyla o yazarın Türkçe üzerinden tanıtım faaliyetlerini, o ülkeye bağlı kurumlar yapıyor. Bu açıdan bakıldığında bizim Boşnakçaya, Sırpçaya, Arnavutçaya ve Arapçaya bir kitabımız çevrildiğinde o ülkedeki kültür kollarımız bu çalışmayı desteklemek durumundalar. YATEDAM olarak biz, bu kültür kollarıyla birlikte çalışmalıyız. Bir ülkeye fuara gittiğimizde bütün bu kurumlarla eş güdümlü hareket etmek zorundayız. Aksi takdirde herkes ayrı ayrı taş atıyor ve hedefe ulaşamıyoruz. Hep birlikte büyük bir taş attığımızda ise ağırlığımız daha yüksek olacak. Bu nedenle birlikte çalışmamız çok önemli.

